

KRONIKA

WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Opłata prenumeracyjna na
Kronikę Wiadomości Krajo-
wych i Zagranicznych wy-
nosząca w Warszawie rocznie:
rs. 7 kop. 20 (złp. 48); 5)
kwartalnie rub. sr. i kop. 80
(złp. 12); miesięcznie kop.
50 (złp. 4).

Na prowincji w Królestwie
z pocztą rocznie rs. 12 (złp.
30); kwartalnie rs. 3 (złp.
75). W Cesarstwie też sama
opłata co na prowincji w Kró-
lestwie, z dodaniem w. r. r.
czymś lub i kwartalnie za ko-
perty

Jutro Ś. Piotra z Alkantary W.

Wschód słońca o g. 6 m. 33.—Zach. o g. 4 m. 58.

Biuro Redakcji przy ulicy Krakowskie-Przedmie-
ście w domu Nro 391. naprzeciw Saskiego placu.

Dzisiaj rano stopni ciepła 0. wczoraj w poł. cie. 10.
Wysokość wody na Wiśle stóp 3 cali 7.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Wypis z protokołu sekretarjatu stanu Królestwa
Polskiego.

Z Bożej Łaski

MY ALEXANDER DRUGI,

CESARZ i SAMOWŁADCA WSZECH ROSSJI, KRÓL POLSKI,
WIELKI XIĄŻĘ FINLANDZKI
& & &

Na przedstawienie Namiestnika NASZEGO Króle-
stwa Polskiego,

Rzeczywisty rada stanu Karnicki, pełniący do-
tychczasowo obowiązki sekretarza stanu przy ra-
dzie administracyjnej, mianowany zostaje osta-
tecznie sekretarzem stanu, przy pomienionej radzie.

Dan w Warszawie, dnia 30 sierpnia (11 wrze-
śnia) 1857 r.

(podpisano) »ALEXANDER.«
przez CESARZA i KRÓLA.

Minister, Sekretarz Stanu, J. Tymowski.

— Małżonka rzeczywistego radcy stanu, Ale-
xandra Petrow, ofiarowała NAJJAŚNIEJszemu CESA-
rzowi exemplarz wydawanego przez siebie w języ-
ku Polskim, pisma »Czytelnia Niedzielną.«

NAJJAŚNIEJSZY PAN ofiarę takową z zadowole-
niem przyjąć raczył i polecił oświadczyć pani
Petrow NAJWYŻSZE JEGO CESARSKIEJ MOŚCI podzię-
kowanie tak za pomienioną ofiarę, jak i za podej-
mowane przez nią, z wzorowem poświęceniem,
trudy dla dobra ludzkości.

Magistrat miasta Warszawy.—W skutek obwieszcze-
nia z d. 14 (26) sierpnia r. b. zawiadamiającego iż wy-
posażenie procentem od summy przez gminę War-
szawską Izraelitów w ilości rs. 3,750 złożonej celem
użyczenia pamiętki obchodu Jubileuszowego 50-letniej
służby w stopniach oficerskich ś. p. xięcia feldmar-
szałka Namiestnika Królestwa, xięcia Warszawskiego
hr. Paskewicza Erywańskiego, dla jednej z panien nie-
zamożnego stanu z pozostawieniem pierwszeństwa
córkom wojskowych, przyznaniem będzie w r. b. w myśl
instrukcji w tym względzie przepisanej kandydatek
wyznania Mojżeszowego, zgłosiło się pięć kandydatek

tegoż wyznania.—Magistrat więc po rozpoznaniu kwa-
lifikacji tych kandydatek na kompletnem posiedzeniu
swém odbytem w obec terażniejszych członków do-
zoru bóżniczego i za przyzwaniem na toż posiedzenie
członków dozoru z czasu, za których urzędowania
zajęto się utworzeniem wspomnianego funduszu, przy-
znał w braku kandydatek córek wojskowych i na po-
siedzeniu swém powtórnem ogłosił przyznanie upo-
sażenia pannie Chai Fajgenblatt lat 24 liczącej tutej-
szej stałej mieszkanke, moralnego prowadzenia się,
córce byłego kupca miasta Warszawy.—O czem ma-
gistrat zadosyć czyniąc § 12 powołanej instrukcji po-
daje do powszechniej wiadomości.—Prezydent, rze-
czywisty rada stanu Andrault.—Naczelnik kancelarii
Luceński.

— Koncert, który jutro wieczorem p. Felix Lipi-
ński ma dać w Wielkim teatrze, składać się będzie
(o ile nam wiadomo) z następujących utworów: Kon-
cert fis moll, kompozycji Karola Lipińskiego; E-
legja poświęcona pamięci Adama Mickiewicza,
kompozycji Felixa Lipińskiego; Fantazja z opery
»La Favorite.« przez D. Alard; La Saltarelle,
przez D. Alard; Warjacje na tema z krakowiaka,
kompozycji Felixa Lipińskiego.

— Od wtorku, 20 b. m., pan Dominik Zoner
w urządzonej stosownie sali towarzystwa dobro-
czynności rozpoczął szereg przedstawień *opty-
cznych obrazów*, które już trzykrotnie z zadowole-
niem widziane były w Teatrze wielkim. O tem co-
śmy tam widzieli, daliśmy już w swoim czasie na-
sze zdanie; obecnie zapowiada nam p. Zoner o-
prócz dawnych nowe jeszcze i z innej strony inter-
essujące obrazy, z historii tworzenia się naszej
ziemi i kolejnego rozwijania na jej powierzchni
różnorodnych tworów, które prawie bez wyjątku
należą do wymarłych gatunków tak roślin jak
zwierząt. Obrazy te z dodaniem naukowego, a
przystępnie ułożonego objaśnienia, nie tylko zająć
ale i nauczyć mogą, i nie wątpimy, że większość
publiczności z tej głównie strony ciekawie ucze-
szczać będzie na przedstawienia p. Zoner. Wido-
wiska dawane będą codziennie, wyjąwszy ponie-
działki i piątki, o godzinie 5 wieczorem.

Korrespondencja z Rzymu.

Rzym 30 września 1857 r.

(Dokończenie).

8go września we święto Narodzenia Najświęt-
szej Marji Panny, odbyło się uroczyste poświęce-
nie kolumny wzniesionej na placu Hiszpańskim;
na pamiątkę dogmatycznego orzeczenia Niepokal-
anego Poczęcia. Kolumnę tę jak wiadomo posta-
wiono wspólnym całego chrześcijańskiego świata
nakładem; niewiem czy nasi czytelnicy przypomi-
niają sobie, iż przeszłego roku w grudniu, donosi-
liśmy im o tej inauguracji. Od tego czasu pomnik
ten został zupełnie ukończonym, szczyt jego u-
wieńczono szpizowem posągami Niepokalanego
Poczęcia, a podstawę ozdobiono płaskorzeźbami
przedstawiającymi Zwiastowanie, sen Śgo Józefa,
koronację Bogarodzicy w Niebie i dogmatyczne
orzeczenie Niepokalanego Poczęcia przez Piusa
IX, tudzież czterema kolosalnymi posągami pro-
roków, którzy w osobliwszy sposób prorokowa-
li o tej tajemnicy, to jest Mojżesza, Dawida, Iza-
jasza i Ezechjela. Dwa pierwsze są dziełem Jaco-
mettego i Tadoliniego; dwa ostatnie zostały wy-
konane przez rzeźbiarzy: Ravelli i Chelli. Co do
artystycznych zalet celuje Izajasz Ravellego i Da-
wid Tadoliniego; Izajasz nade wszystko jest zna-
komitym, powiem więcej, natchnionym utworem.

Owoż 8go o godzinie 9ej rano, Papież udał się
do kościoła *Santa-Maria-del-Popolo*, a po sumi-
odśpiewanej przez Jego Em. xięcia kardynała Ale-
tiera, kamerlinga S. R. K., na której był przyto-
mny, co się zowie tutaj *capella pontificia*, jechał
do pałacu poselstwa hiszpańskiego, przed którym
stała wspomniana kolumna, dla tego aby
ją poświęcić z pałacowego krużganku. Sztuczny
ten krużganek na pięknych filarach oparty, umy-
ślnie wzniesiono na tę ceremonję. Na nim pod bal-
dachem z karmazynowego axamitu podbijane-
go białym atlasem, stał tron dla Papieża. Na fa-
cjacie zaś samej widać było piękne naśladowanie
płaskorzeźb, z których najwyższa wyobrażała
Piusa IX otoczonego alegorycznymi postaciami;
prowincji hiszpańskich rozkłączonych przed nim,
co tłmaczył następujący napis:

BĘDZIE NIESZCZĘŚCIE!

OBRAZEK.

przez

Autora Kłopotów Starego Komendanta.

(Ciąg dalszy).

— Dziaduniu, mój dziaduniu, niech dzie-
dek sobie nie przypuszcza, teraz cholery nie
ma!

— Ale będzie, ale będzie... ja czuję... Co
to? — krzyknął zrywając się na równe nogi—
co to za krzyk?

— Kominiarze wycierają kominy!

— Gdzie? teraz o zmroku!?

— Ależ z pewnością dziadku; znam ten
głos...

— Nie prawda... ha może, może się pali...

— Co znowu?

— Niezawodnie piorun gdzie uderzył...
Święty Florjanie miej nas w swojej opiece!...

Tak, tak, albo złodzieje ten tego... zawsze bę-
dzie, musi być nieszczęście... Oj jakże też bo-
li, jakże też boli... Dla Boga, porwie mi wne-
trności...

Rozpacz panny Zofji już nie miała granic.
Biedaczka, sama jedna z wyrzekającym dziad-
kiem, zupełnie straciła głowę i przytomność.
Co jej się udało zaspokoić go nieco, to znów
wpadał na nowe pomysły, krzychał, biado-
wał, powtarzając uporeczywie: będzie niesz-
częście, będzie nieszczęście. — Znała ona już
na tym punkcie słabość swojego dziadka, nie-
raz przebywała podobne awantury zbytniej
jego imaginacji, lecz do tego stopnia co dzisiaj
nigdy nie przyszło. Wiedziała również, że
gdyby się zjawił który z jego przyjaciół, sta-
rzeć uspokoiłby się nieco; lecz jak na złość
rzesisty deszcz padał, nikt nie przychodził,
służącej zaś ani sposób wydaleć, raz że nie-
ustannie musiała krzątać się koło komina go-
tując ziółka, robiąc kataplazmy, a powtóre
że bała się zostać sam na sam ze starcem,
którego wyobraźnia co minuta stwarzała no-
we niebezpieczeństwa.

I teraz usłyszawszy krzyk kominiarza wy-
chodzący jakoby z rury kominowej, zdało mu
się, że albo się pali, albo dobijają złodzieje.
Obawa śmierci usunęła się na bok, a nowa
myśl utkwiała znów w różmarżonej głowie sta-
ruszka. Zapewniał wnuczkę że wyraźnie czu-
je dym jakiś, spaleniznę, że nogi mu drżą, że

uciekać nie potrafi, że tylko patrzeć jak wpa-
dną złodzieje, zrabują go, zamordują, — i wo-
łał i wyrzekał przestraszony. Naraz nowa
myśl mu przyszła, przyskoczył do biórka, i
z całą skwapliwością zaczął otwierać boczne
szufladki...

— Zosiu, patrzaj, masz! Tu są listy zasta-
wne, schowaj, uciekaj... zaraz, zaraz, jeden
dwa, trzy... a gdzie czwarty? — Jezu Chryste
niema, niema, ukradli 20,000. Gwałtu! masz
nieszczęście, oh, umieram, złodzieje, złodzie-
je, łapaj złodzieja... Zosiu po księdza... pali
się... nie wyszedł...

Starzec krzychał na całe gardło, Zosia jak
szalona biegnie po pokoju załamując ręce, a
przerażona służąca stała we drzwiach od ku-
chni, nie pojmując co się tu dzieje.

— Marychna, na miłość Boską, biegaj, leć
po doktora!

— Złodzieje, łapaj!... Tu, kominem, moje
pieniądze, moje pieniądze!

Służąca jak stała z łyżką w ręce, zbiega
po schodach, stary zaś lamentuje, a Zosia płacze,
a na dworze już zmierzchać się poczyną.

Za chwilę, daje się słyszyć stuknięcie do
drzwi przedpokoju. Dziadek zwraca się na-

PIO. IX. PONT. MAX. QVOD. MARIAM. D. N. AB. ORIGINE SINE. LABE.

DECLARAVERT. PROVINCIAE HISPAN. GRATVLANTVR. Nieco zaś niżej czytano te słowa:

ORBI CHRISTIANO. A. PIO. IX. PONT. M. EDICTO. DECRETO.

MARIAM. D. N. AB. ORIGINE. SINE. LABE. FVSSIE.

IPSE. PIUS. IX. HAS. AEDES. HISP. LEGATION ADIT.

CVM. SACRO. SENATV. LEGATIS. EXTERAR. GENTIUM. S. P. Q. R.

SOLEMNE. RITV. DE PEGMATE. MONIMENTUM. LVSTRAT

MARIA. ELISABETHA. REGINA CATHOLICA. HISPANIAR.

Dwa zaś inne malowidła, wyobrażały: jedno Ojca Ś. przyjmującego biskupów w przytomności książąt Toskanji i Modeny, drugie zaś dającego posłuchanie zgromadzonemu prowincjom swego państwa. Wnętrze pałacu było także jak najświetniej ozdobione i przygotowane przez posła, na tak wysokie odwiedziny.

Pan Alexander Mon, poseł królowej Izabelli, przyjmował Papieża przed wschodami, a Jego Świątobliwość włożywszy na siebie kościelny aparat w sali umyślnie ku temu przyrządzonej, wyszedł na krużganek i zasiadł na tronie otoczony kardynałami, duchowieństwem, kapelą Sykstyńską i ciałem dyplomatycznym w wielkich mundurach. Plac Hiszpański, przyległe ulice, okna, balkony, dachy pobliskich kamienic, były zapelnione tłumami ludu, który Ojca Śgo powitał oklaskami dość rzęsiestymi.

Papież zanucił hymn *ave Maris Stella*, powtórzony przez kapelę Sykstyńską i tym harmonijnym i donośnym głosem. właściwym sobie, odśpiewał modlitwy stosowne do sprawionego obrzędu, poświęcając kolumnę na cześć i chwałę Bogarodzicy Dziewicy i na pamiątkę dogmatycznego orzeczenia Jęj Poczęcia bez zmayı. Po poświęceniu udzielił uroczyste błogosławieństwo ludowi, tak jak w dzień Wielkanocny zwykły je udzielać, a następnie na pokojach pałacowych, przypuszczał przytomne osoby do ucałowania stóp i jadł śniadanie suto zastawione dla niego. Serwis szczerzoty który służył Papieżowi, został z rozkazu królowej hiszpańskiej odesłany do Madrytu.

Na uwiecznienie zaś tak pamiętnej okoliczności poseł hiszpański rozkazał umieścić na wschodach swego mieszkania, wielką marmurową tablicę, z tym napisem ułożonym jak wszystkie inne w pałacu hiszpańskim, przez O. Marchi S. J.

A. R. S. MDCCLVII. DIE. SACRA. MARIAE. D. N. NASCENTI. QVA. DIE. EDICTO. A. PIO. IX. DECRETO. ORBI CHRISTIANO.

MARIAM. D. N. AB. ORIGINE. SINE. LABE. FVSSIE.

HEICQVE. IN. FORO. IN. REL. MEMORIAM. EXCITATO. MONVMENTO.

IDEM. PIVS. IX. AEDES. LEGATION. HISP. ADIT.

CVM. SACRO. SENATV. LEGATIS. EXTERAR. GENTIUM. S. P. Q. R.

DE PEGMATE. SOLEMNI. RITV. MONIMENTVM. LVSTRAVIT.

MARIA. ELISABETHA. II. REGINA. CATHOLICA. HISPANIARVM.

Przez cztery wieczory, jak rzekliśmy, miasto jaśniało wspaniałem oświetleniem, jakim się mianowicie odznaczał gmach Propagandy, przed którym stanęła nowa kolumna. Na jego faejiacie widać było transparent z wizerunkiem Ojca Ś; nad

nim zaś najś. imie Marji z tym napisem:

CUNCTAS. HAERESES. INTEREMISTI. IN. VNIVERSO. MVNDO.

(Wszystkie kacerstwa umorzyłeś na całym świecie).

Na szczycie budowli stał wielki krzyż, trzymany przez posągi allegoryczne czterech części świata, z temi słowy Zbawiciela do Rozesłańców.

EVNTES. IN VNIVERSVM. MVNDVM. PREDICATE. EVANGELIVM (Idąc po całym świecie, opowiadajcie dobrą wieść).

Dnia 6go września w Wenecji zeszła z tego świata hrabianka Ginevra Serego-Alighieri, w ośmnastym roku żywota. Była ona ostatnią z domu wielkiego wieszczki *Boskiej komedji* i umarła w skutek długiej i bolesnej choroby. Po pogrzebie wystawnie wyprawionym w kościele ŚŚ. Gerwazego i Protazego, zwłoki młodej dziewczyny zostały przeniesione do grobu rodzinnego w Weronie. Położono na nagrobku ten prosty i rzewny napis.

Ginevra de' Conti Serego-Alighieri visse anni soli XVIII, Vergine pura, modesta, pia, non del proprio ma dell' altrui bene sempre sollecita, era ai genitori conforto, a quanti la conoscevano delizia.

(Ginevra z hr. Serego-Alighieri żyła tylko lat 18, dziewczica czysta, skromna, pobożna, nie o własne lecz o drugich dobro zawsze dbała, była rodzicom ochłodą, a wszystkim znajomym rozkoszą).

Era un giglio purissimo

Dio

Non flo volle tocco

Da mano profana.

Lo trapianto nel Cielo.

(Była to lilja przeczysta; Bóg niechciał aby dłoń śmiertelna jej się tknęła, i przesadził ją do Nieba.)

Jakob Cabianca, znakomity dramatyczny pisarz włoski, ogłosił w Wenecji dramat pod nazwiskiem: Gaspara Hampa, który wielkie otrzymał powodzenie. Treść tego dramatu wzięta z pism weneckiego poety Ludwika Carrer, a bohaterka onego jest pięknie nakreślona historyczną postacią i wiernym typem włoski kochającej i poświęconej aż do zupełnego wyrzeczenia się siebie. Drukuje się obecnie inny dramat tegoż autora *Spartaco*; bohaterem jego jest sławny gladiator Spartakus, który przez chwilę zagroził zgubą rzeszypospolitej rzymskiej.

Guerrazzi znany powieściopisarz, autor *Beatrixy Cenci* i tylu innych dzieł używających powszechniej wziętości na półwyspie, osiadł zupełnie w Turynie, gdzie wydawszy niedawno pismo pod tytułem *l'Asino* (Osieł), oddaje się całkiem literackiej pracy, której kilka owoców wkrótce na świat wyjdzie.

W piśmie perjodycznym turyńskim *la Revista Contemporanea* wychodzi w tej chwili bardzo znakomity utwór pod nazwiskiem *lo Scrittore italiano*. Jestto rys idealny piśmiennictwa i pisarza włoskiego, jakimi być powinni lub będą może kiedyś. Autor znany już z innej pracy *Fides* wydanej w piśmie perjodycznym *Secolo XIX*, zaleca się po-

glądem filozoficznym na swą ojczyznę i mowę, przesłicznym językiem przypominającym najcenniejsze klasyczne wzory.

W Rzymie biskup Luquet francuz rodem, wydał żywot świętobliwego lekarza *De Sanctis* niedawno zmarłego. Jestto rys życia wiejskiego doktora nienacechowany żadną nadzwyczajnością, ale ujmujący prostotą i cichemi cnoty żywota chrześcijańsko-rodzinnego. Innym razem będziemy się starali powrócić do tego dzieła, które acz może niekażdemu do smaku przypadające, wielkie tutaj sprawiło wrażenie.

W dziele nowo wydanem w Bergamie *Sulla causa dei fenomeni mesmerici* znajdują się nader ważne spostrzeżenia nad magnetyzmem zwierzęcym i jego zjawiskami oglądanymi ze stanowiska katolickiego.

Pan Fortunat Lanci wydał w Rzymie bardzo ciekawe i pożyteczne studja nad *Boską komedją* objaśnione tablicami pod nazwą: *De spirituali tre regni cantati da Dante Alighieri nella divina Commedia, analisi per tavole sinottiche*.

Opera włoska w teatrze *Argentina* rozpoczęła swoją *stagione d'autunno* przez *Trovatora* Verdego z prima donną Ponti i tenorem Sarti. Jest w tymże teatrze tak zwana tutaj *prosa*, to jest dramatyczna scena, na której panna Sadowska, Polka we Włoszech urodzona, na równi z panią Ristori stawiana przez Włochów. Co do nas, możemy zapewnić iż nie jest niższą od niej w znanym utworze *Silvia Pellico Francesca da Rimini*, którą publiczność Warszawska widziała też u siebie. Inna Polka panna Leśniewska, śpiewaczka, jaśnieje w tej chwili na operze w Peszcie, a korespondencje tutejsze z Węgier cuda prawią o niej i o zapale jaki wzbudza między Madziarami. Panna Leśniewska jest zamówiona na karnawał do Turynu do królewskiego teatru.

Ukazały się znowu dwie świeże opery: *Pacciniego la Stella di Napoli* (Gwiazda Neapolu) i *Verdego l'Aroldo*. Kompozytorowie Włoscy zdają się w tej chwili chodzić w zawody przez szybkość z jaką tworzą z szybkością krytyki niemogącej prawie doścignąć piórem następujących bez wytchnienia po sobie ich muzycznych pldów.

Nadchodzi październik, miesiąc rzymskich wakacji i powtórnej *villeggiatury*; jesień jest bowiem prawdziwą wiosną tutejszą. Mieszkańcy najubożsi odprawiają wesole *scarrettellate* czyli przejażdżki powozem, na które przez rok cały pieniądze zbierali. Wszystkie dziewczęta z *Transtevere* za pomocą składek najmują wspólnym kosztem najporządniejsze powozy; wszędzie widać ich białe chorągiewki powiewające nad pojazdami i słyhać wesole *tamburino*, które przewodniczy narodowej *tarantelli* tańczonej pod winną latoroślą przy szklance świeżego purpurowego moszczu. Kto chce poznać lud rzymski i oswoić się z jego obyczajami winien go studjować w październiku. Ponieważ ten miesiąc jest porą wypoczynku dla wszystkich urzędów publicznych, a nadewszystko dla duchowieństwa, wielu zatem kardynałów i prałatów opuszcza Rzym dla wsi i wiejskich rozry-

gle, i przez oszklone drzwi dostrzegł błyszczącą blachę kasku urzędnika policyjnego. Jednym susem porwawszy swoje pieniądze, wpada do sypialnego pokoju, i trzask drzwi za sobą podpierając je z całej mocy.

— Gdzie tu złodzieje? — spytał wchodzący urzędnik.

— Nie złodzieje, nie panie komisarzu; to dziadek chory.

— Wszakże tu mieszka pan K., — służąca przychodziła do cyrkułu...

— To pomyłka, daruj pan ja posyłałam po doktora, dziadek chory... O mój Boże, mój Boże, co ja tu nieszczęśliwa pocznę!

Urzędnik widząc tę rozpacz panienci, ulitował się nad jej stanem bo spytał:

— Cóż mu takiego?

— A czy ja wiem, mój Boże... imaginacja.

— Niechże pani pozwoli ja go uspokoje.

I podszedł ku drzwiom, w których widział uciekającego starca.

Ledwie że poruszył klamkę, dziadunio zaczął znów wołać:

— Złodzieje... pali się... ja niewinny...

— Ależ panie dobrodzieju, za pozwoleniem niech pan otworzy...

— Nie puszczę, ja niewinny. Co wy odmnie chcecie: mam wyrok, pokażę...

Dla wyjaśnienia co znaczą te nowe strachy, muszę tu powiedzieć, że kiedyś przed trzydziestu laty, nasz dziadunio będąc urzędnikiem kassowym, z przyczyny popełnionej w tejsze kassie kradzieży, pociągany był do tłumaczenia i zupełnie uniewinniony został. Teraz więc zobaczywszy urzędnika policyjnego, w przystępie rozbijałej wyobraźni, był pewnym że dla dopełnienia miarki jego nieszczęść, przychodzi go aresztować. Ztąd ucieczka, trzymanie drzwi, i te wołania.

Komisarz widząc tylko rodzaj fixacji starca, a nie mogąc się dostać do niego, pokiwał smutnie głową i pożegnał dziewczynkę.

Dziadunio słuchał jeszcze czas niejaki poddrzwiami, potem wysadził głowę z sypialni, a zobaczywszy że prócz Zosi nikogo więcej nie ma w saloniku, wszedł ostrożnie.

— Chwała Panu Bogu! krzyżyk na drogę! odezwał się wdychając — tylko co nie było nieszczęścia...

— Eh co też dziaduniowi się przywidziało?

— Ale nie przywidziało proszę uniżenie; myślisz że on tu nie wróci? Już ja ci powiadam że musi być nieszczęście!

— Kiedy on tu przyszedł przez pomyłkę, Marynka zamiast po doktora, poszła do cyrkułu słysząc jak dziadek wołał złodzieje, łapaj!

— At prawda, jednego listu zastawnego nie ma!

— Jest dziadku jest; dziadunio z prędkości nie wyjął go z szufladki...

— Gdzie? — jest? to być nie może!... A to co? — krzyknął wskazując ręką na drzwi od przedpokoju i sposobiąc się do ucieczki. — Otóż i wraca z policjantami, wezmą starca, wsadzą do więzienia, a ja jak Bóg widzi niewinny, mam wyrok...

— Nie, nie, dziadku, niech dziadzio się uspokoi, to pan Walery, poznaje go po chodzie.

— Czego on chce? nie puszcząć!...

— Mój dziadku...

— Nie, nie, ja niechce nikogo widzieć, może jakie nieszczęście przynosi

— Zkąd znowu...

— To po co, o tej godzinie he? po co?

Biedna Zosia nie wiedziała jak odpowiedzieć, choć dobrze znała powód przyjsia młodego człowieka. Wspomnieć o nim ani sposób-

wiek, i każdy z tak licznych tutaj łacinników powtarza na tej klasycznej ziemi za zbliżaniem się *feriarum autumnalium* starodawne Horacjuszowe westchnienie do ziemiańskich czasów:

Beatus ille qui procul negotiis,
Ut prisca gens mortalium,
Paterna rura bobus exercet suis!.....

Słońce świeci, cudna pogoda, łąki i oliwne gaje się zielenią: więc i korespondent wasz prosi o pozwolenie złożenia pióra, aby odetchnąć Bożem powietrzem i ruszyć w pole ku Sabińskim góróm, co się sinią daleko, daleko.....

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE. Depesze Telegraficzne.

Londyn 13 Października. Towarzystwo wschodnio-indyjskie otrzymało od sir Edmonstone, sekretarza towarzystwa w Kalkucie, depeszę z tego miasta datowaną 9 Września. Wiadomości jakie podaje, potwierdzają te które przybyły pocztą z Bombay.

Spodziewano się, że generał Outram może się połączyć z generałem Havelock 12 Września, mając 1270 ludzi i baterję artylerji, i że połączone siły tych dwóch generałów postąpią natychmiast w pomoc garnizonowi w Lucknow.

W dniu 2 Września garnizon tego miasta trzymał się szczęśliwie i silnie, przejęty był wyborym duchem i dostatecznie zaopatrzony w żywność i amunicję.

Kolumna złożona z jednego skrzydła 33go pułku europejskiego i 27go piechoty krajowej z Madras opuściła Raneegunge celem przebiegania i oczyszczenia wielkich gościńców.

Gubernator Nepalu przesłał 1000 gurków dla utrzymania spokojności w okęgach położonych na lewym brzegu Gangesu.

Wiadomości z Delhi dochodzą do 26 sierpnia. Spodziewano się, że szturm przypuszczony będzie w połowie września, a mianowicie jak tylko będzie można zgromadzić pod murami tego miasta, siłę około 15,000 żołnierzy.

Uspodobienie wojsk jest w najlepszym stanie; zapasów wszelkiego rodzaju obfitość. Propozycje uczynione oblegającym przez króla Delhi zostały odrzucone.

Synd pozostaje wiernym, równie, jak następca Golab Singa w Kaszmirze, który sam złożył prawie całą pożyczkę podpisaną w tej prowincji.

Środkowe Indje są spokojne równie jak Pendżab i kraj Sutledże.

Londyn 14 Października. Oświadczenie *Timesa*, że towarzystwo wschodnio-indyjskie posiada jeszcze dostateczne środki wytrzymania do czasu otwarcia parlamentu, wywarło korzystne wrażenie.

Aleksandra 7 Października. Towarzystwo Medzdie wysłało cztery swoje paropływy na morze Czerwone i odnogę perską, dla działania przeciw rozbójnikom morskim, którzy się na tych wodach uorganizowali.

Sanssouci 14 Października. (Wie-

czorem). Stan zdrowia J. K. Mości dziś wieczorem jest tak pomyślny jak z rana.

Sanssouci 15 Października. (Z rana). Zeszłą noc J. K. Mość przepędził w spokojnym i wzmacniającym śnie.

Ponieważ według oświadczenia przybocznych lekarzy, słabość J. K. Mości przybrała łagodniejszy charakter i regularniejszy przebieg, przeto od dnia dzisiejszego, jeden tylko bulletyn będzie co dzień ogłaszany.

Turyń 12 Października. Przez dopełnione wczoraj otwarcie kolei żelaznej z Novara do Bufalora, komunikacja parowa z morzem adriatyckiem znowu została posunięta.

Chrystianja 11 Października. Xiążę następcą tronu regent, przybył tu dziś o godzinie 10ej. (Pr. St. Anz.)

A M E R Y K A.

Posłowie państw środkowej Ameryki, Guatamala, San-Salvador i Costa Rica przedstawili sekretarzowi stanu generałowi Cass, dokładne wiadomości w przedmiocie nowej wyprawy flibusterskiej, ułożonej przez znanego awanturnika Walker przeciw Nicaragua. Przedstawili oni żądanie, aby okręty wojenne amerykańskie, niedopuszczały zapowiedzianego wylądowania, i żeby sądy amerykańskie wydawały karzące wyroki przeciw schwytanym flibustjerom. Wiadomo, że opinja ludów północnej Ameryki proteguje ten rodzaj rozszerzenia terytorjum Stanów Zjednoczonych za pomocą prywatnych przedsięwzięć najezdniczych. Prezydent Buchanan miał wprowadzić w okólniku do dyplomatycznych agentów Stanów Zjednoczonych oświadczyć, że wszelkimi prawnymi środkami wystąpi przeciw nowym przedsięwzięciom Walkera, ale jak wiadomo te "środki prawne" niedaleko sięgają.

W przedmiocie tej wyprawy mówią, że ma się zebrać i uorganizować w porcie Bocca del Torro nieco na południe od San Juana del Norte i wylądować w San Juan. Ludzie do niej przybywają z południowych stanów, a uekwipowanie wysłane będzie z New-York.

— W dniu 7 lipca w Bangkok zawarty został traktat handlu i przyjaźni między Stanami Zjednoczonymi i Siamem. Traktat angielski tego rodzaju został już w zeszłym roku zawarty i teraz właśnie poseł syamski znajduje się w drodze do Londynu i przybył już do Alexandriji.

— Według raportów z Havana 25 Września, na północnym brzegu Kuby miano znowu wylądować kilka ładunków niewolników. Dwa okręty hiszpańskie z niewolnikami zostały schwytane i mnóstwo osób mających udział w tem przedsięwzięciu z rozkazu generał-gubernatora aresztowano. (Preussischer St. Anzeiger).

Londyn 13 Października. Dzisiejszy *Times* pisze o funduszu indyjskim:

— Z radością przychodzi nam donieść, że komitet nie ustaje w swoich zabiegach ku powiększeniu funduszu na wsparcie ofiar powstania w Indjach. Poczta która ztąd odeszła w dniu 10 b. m.

wysłano do Kalkuty 10,000 fst. a dla Lawrence Asylum 1000 fst. Ten instytut założony był przez zmarłego generała sir H. Lawrence, który wyznaczył mu roczny fundusz 1000 fst. Prócz tego zakład ten otrzymał wsparcia w składkach i ofiarach od urzędników cywilnych i wojskowych w Indjach. Zakład ten znajduje się w Kusowli na spadku Himalaya i przeznaczony jest do wychowywania sierot po żołnierzach angielskich. (N. P. Z.)

A U S T R J A.

Ischl w październiku. Jak w prywatnym życiu trafiają się osoby, które bez wspólności pochodzenia jedną sobie prawa członków rodziny, tak też bywają niekiedy całe miejscowości, najściślej związane z pojedynczymi osobami, które do nich należą przez związki miłości i współdziałania w radości i smutku; taki to stosunek, istniejący między naszym miastem i szanowną hrabiną Wrbną, rozzerwany został obecnie, przez prędką, ale łagodną śmierć tej ostatniej. Ta dama, kuzyna księcia Metternicha, pochodziła z rodziny hrabiów Kage-neck. Hrabia Eugenjusz Wrbną był tak szczęśliwy, że tę piękną dziewczę jako małżonkę pod dach swój wprowadził i przez długie lata jaśniała ona nieskazitelną sławą w wesołym, wówczas nieco rozpustnym Wiedniu. Imię jej była Flora, a wesoła bogini w podarunku chrześnym ustroiła kwiatami jej nadobne oblicze, a chrześcijańska patronka Anna obdarzyła ją pobożnym swoim duchem. Już w młodym wieku hrabina znalazła przyjaciółkę, jakiej ani w historii, ani nawet w bajkach nie znajdziemy, bo tam przyjaźń wyłącznie przypisywana jest mężczyznom, tu zaś trwała ona przeszło pięćdziesiąt lat między dwiema niewiastami. Niezameżna księżniczka Teresa Jabłowska, której wczesna młodość słabością zachmurzona, skierowała ją do poważnych nauk, i hrabina Flora, są ową najprzód młodzieńcą, później dojrzałą, a nakoniec sędziwą parą, która dała ten piękny przykład przyjaźni. Już w roku 1841 hrabina jako wdowa przybyła do Ischl i już go nie opuszczała wcale. Zmieniła ona zwyczajny dom w najpiękniejszą willę, której wewnętrzne urządzenie przechodzi wszystko, co sobie pod względem powabu mieszkania wyobrazić można. Ojciec hrabiny był Cesarskim posłem u różnych obcych dworów. W tym czasie przypada jej przyjsie na świat i młodość; dusza jej pojmowała żywo piękności sztuki, a piękności natury upiększały jej starość. Wspomnienia o tych dni napełniają jej apartamenta, z których obicia prawie zupełnie zostały usunięte, bo ściany ozdobione są pełnami gustu malowidłami. Na jednej z nich widzimy w naturalnej wielkości Madonnę z dziećciatkiem, Rubensa. Xiążki i zbiory mineralogiczne przywiozła księżna w to odległe mieszkanie, kwiaty i kolorowe okna rzucają czarodziejskie światło w ten nieporównany salon, który wieczorem przez całe lato zgromadzał przyjacielskie kółko. Ubodzy nie z zazdrością spoglądali w te świetne salony, bo nietylko dostawali okruchy z ich stołów, ale pełną ręką dary z tego błogosławionego domu; bo z tamąd pochodziła odzież

rozdrażniony staruszek weźmie to za nowe nieszczęście i ani będzie słuchał, ani pozwoli, może go jeszcze wybурczy, zrazi... ofuknie... Wzięła się więc do kłamstwa:

— Wszakże dziadunio obiecał go zaprowadzić do hrabiego N...

— Kiedy? po co?

— Nie bardzo dawno: miał ten hrabia dać mu robotę. Otworzę dziadziu, otworzę, mój dziadku tak puka, wie że jesteśmy, gotów sobie Bóg wie co pomyślić...

Stukanie w kłamkę drzwi od przedpokoju ucichło, starzec rad był że tanim kosztem pozbył się już nieproszonego gościa, gdy nagle przeszedłszy kuchnię, ukazał się na progu znajomy nam pan Walery.

Dziadunio i wnuczka naraz krzyknęli, widząc wyelegantowanego młodzieńca, który znów nie mogąc pojąć co znaczy ich przestrach, stanął zadziwiony na środku pokoju zapomniawszy języka w ustach.

— A to pan Walery! — odezwał się pierwszy dziadek skrzywiając twarz do uśmiechu. W taki czas... no siadajże.

— Przepraszam państwa, widzę że prze-

straszyłem obojga, ale niemogłem się dopukać...

— W istocie tak jest, — odrzekła Zosia, gdy dziadek niespokojnie zaczął chodzić po pokoju, nie zważając prawie na obecność nowo przybyłego.

— Czy i dla pani moje przyjsie jest niespodzianką? — szepnął pan Walery do Zosi.

— Dziadek chory — odpowiedziała ciszej.

— Panie Walery czy ty wierzysz w przeczucie? — wtrącił starzec zatrzymując się przed nim.

— Wierzę... to jest niewierzę — poprawił się czując szarpnięcie panny Zofji.

— A ja wierzę, ach wierzę proszę uniżenie, i dlatego dzisiaj krokiem z domu nie ruszę. — Czuję tu, w mojem sercu tego, że będzie, oj będzie...

— Ależ co będzie szanowny panie?

— A cóż jakby nie nieszczęście?? — Dlatego przepraszam cię panie Walery, ale z twojej prośby...

— Panie zlituj się! — zawoła młody człowiek kłękając przed nim i składając ręce, będąc pewny że dziadek uprzedzony o celu dzisiejszych odwiedzin.

— Fe panie Walery, kto to widział, a cóż to ja święty czy co?... wstań no...

— Nie panie; póki nie wyżebrzę od ciebie przychylnego słowa... Moje szczęście całego życia zależy od tej chwili... Ja przysięgam...

— Zwarjowałeś proszę uniżenie! — Tak dali Bóg zwarjował... A ja ci tak powiadam — mówił stary zapalając się coraz bardziej — że choćbyś mię tu prosił, przeprosił, bił, zabił na miejscu, krokiem nie ruszę się dzisiaj...

— Ależ panie dobrodzieju nie rozumiem...

— To ja rozumiem proszę uniżenie... Ja bym nogę złamał schodząc ze wschodów, albo kark skręcił... mam przeczucie i nie pójdę, nie pójdę!

— Będę opiekunem, ojcem twój wnuczki; panie mięj litość!...

— A któż wacpana prosi o opiekę hę?...

Młody człowiek stanął osłupiały nie pojmując co się staremu dzieje. — Co to jest — myśli sobie: ja do sasa on do lasa... widocznie albo chory, albo udaje że nic nie wie...

(Dokończenie nastąpi).

